Pris 15 öre.

Domedagen

Red.:
IVAN OLJELUND.

för kapitalism och militarism.

Revolutionär socialistisk tidning
utg. av Sverges Ungsoc. parti.

Domedagen

ha vi kallat denna tidning. Domedagen för kapitalism och militarism. Och vi ha därmed velat symbolisera att domens dag bryter in över världen, revolutionens epok, som skall sitta till doms över ett murket samhällssystem.

I alla länder, på alla språk, ha världens proletärer sjungit i sin kampsång Internationalen:

Upp till kamp emot kvalen
sista striden det är,
ty internationalen
åt alla lycka bär . . .

och revolutionen, den sista striden, har hägrat som en ny messias i fjärran. Med religiös hänförelse har revolutionens evangelium omfattats av miljoner och åter miljoner ur det mödosamma arbetets internationella armé.

Och nu, efter tre års imperialistiskt världskrig, då förtryckets, skendemokratins och den vilda konkurrensens borgerliga samhälle lutar mot sitt fall, klappar den sociala revolutionen på historiens port och manar arbetarklasserna att stå beredda för den "sista striden" — att stå färdiga att rycka in på vädjobanan. Kapitalismens sista timme har slagit.

Men den "sista striden" utkämpas inte på en dag — i verkligheten kommer den sociala revolutionen att sträcka sig över ett längre skede, en hård kamp- och offerfylld tid, betecknad av en serie brottningar mellan arbetarklassen och bourgeoisien, socialismen och kapitalismen. Och denna period, som nu synes vara inledd, blir omväxlande av nedbrytande och uppbyggande karaktär.

Den sociala revolutionens verktyg är inte bajonetten utan spaden och hackan, yxan, släggan och plogen — den sociala revolutionen är ingen truppmanöver utan segt, grått, uthålligt arbete. En kung, en regering, störtas av trumvirvlar, trupprörelser och gevärssalvor och en ny härskare, en ny regering kan lyftas till makten på höjda bajonetter, men ett *nytt samhälle* måste resas i arbete av en stark, mäktig, av sina ideal genomandad, organiserad, målmedveten arbetarklass. Men för att få jorden och verktygen måste måhända arbetarklassen låta våldets och maktens stämma tala — sålunda nödgas den stundom byta ut spaden mot klingan för att ej bli störd i sin fredliga revolutionära gärning. Det väsentliga i en *social* revolution är dock inte vapnen.

Vi som leva i den sociala revolutionens destruktiva dal tycka det kanske, men betänkom, att den sociala revolutionen är ett jätteverk som kräver *år* av hjärnans och handens trägna arbete.

Internationell måste också revolutionen vara, ty "internationalen åt alla lycka bär".

Men nu mörknar det omkring oss igen. Revolutionen i Finland hotar att dränkas i blod eller mynna ut i "försoning", d. v. s. underkastelse. Tysklands förrädiska arbetarklass tillåter just nu kejsaren att slunga reaktionens trupper mot ryska revolutionen. Bolsjevikerna klämmes hårt mellan sköldarna — deras undergång är måhända förestående.

Inför dessa i sanning mörka utsikter hoppas vi blott på att den revolutionära elden icke *kan* dö; det kommer efter kriget ett "därefter" — en folkens räkenskap med världskrigets samhällen är till sist oundviklig. Revolutionen är hotad, men icke kvävd, den måste till sist bryta fram ur varje samhälles egen mark.

Vi svenska arbetare, ehuru vi äro beroende av vad som sker i världen, låt också oss flytta fram våra positioner och undantränga kapitalismen Låt oss samla oss till ett första verkligt steg på den väg som leder över kapitalismens ruiner till socialismens löftesrika framtid. Låt oss i ekonomisk-social kamp förkunna den svenska bourgeoisien att domens basuner dåna även i Norden!

Leve den sociala revolutionen!

Revolutionen i fara!

Redaktören har begärt min mening i en artikel till "Domedagen".

Jag hör icke till de sangviniker, som tro på en världsrevolution nu. Jag har förut utvecklat denna mening och det har icke inträffat någonting som ens i ringaste mån kunnat rubba den. Dessvärre.

Den strejkunge i Tyskland, som lät en hoppas på en gryende resning — icke till revolution, men till fred — den slogs ned av den härskande militärkasten med de officiella arbetarledarnas välvilliga understöd. Det kan nog hända att liknande ansatser återkomma, ja det är troligt. Och dock kan det endast bli en resning för fred. Liebknechts regering, som Trotsky väntar får han nog vänta förgäves på.

Det finns visserligen revolutionära strömningar ute i Europa, men till någon social revolution drives det näppeligen någonstädes.

Man pekar på Ryssland och Finland. Ja, men Ryssland var det ett särskilt förhållande med. Där hade revolutionen bara att övervinna ett genomruttet och genomkorrumperat tsarsystem i full upplösning. Och där fanns ingen stark bourgeoisi, ett mycket betydande moment.

Så snart revolutionen omplacerar sig på finsk mark får striden ett helt annat utseende. Det finns en stark bourgeoisi som gör revolutionen våldsamt motstånd. Och detta till trots för att den borgerliga regeringen icke hade det statliga våldsinstrument som står alla de vesteuropeiska staterna till buds. Den finska bourgeoisien stampar fram en armé ur sin egen mitt och uppträder på ett så resolut sätt, att det nu måste vara slut på allt lättsinnigt tal om att bourgeoisien skulle kapitulera redan av feghet inför en arbetarresning.

Det finns revolutionära strömningar, men de komma icke att gripa de stora krigförande länderna. Därför blir det heller ingen världsrevolution som gör slut på kriget och kapitalismen. Icke under kriget. I de stora länderna — måhända med undantag för Österrike — skulle en resning icke bara betyda klasskrig, men krig mellan arbetare och arbetare. Sådan är ställningen så långt jag kan förstå den.

Eljes kommer meddelanden över Ryssland, att ett arbetaruppror i Japan skulle ha tvingat regeringen att uppgiva planen om besättandet av en del av Sibirien. Men detta uppror var preventivt, riktat mot landets indragning i kriget.

Sådana uppror skulle man kunna förutse också i Sverge och Norge. *Men det är ingen social revolution.*

Efter Ryssland och Finland är kanske inget borgardöme så starkt hotat som det norska. Men om det skulle komma till en resning där, kan utgången väl bli ett väldigt framsteg men näppeligen någon social revolution.

Om man därför lämnar ofruktsamma spekulationer om denna världsbefrielse (som enligt mångas mening redan skulle stå och skrapa med fötterna på tidens dörrtröskel) och håller sig till vad som faktiskt *är*, så har vid det givna objektet: *den sociala revolutionen i Ryssland och Finland.*

Mot denna revolution smides det för närvarande en fruktansvärd komplott, som kommer att sätta revolutionen i den allra största fara.

Tyskland har i realitet uppnått fred mot öster med annektioner. Men både Tyskland och Österrike önskar isolera sig från den bolsjevikiska smittan. Ja, de önska också att kunna dräpa den.

Det har lyckats att driva de till Rysslands arméer anslutna polska kårerna till kamp mot bolsjevikerna. Det har lyckats att driva ukrainska trupper till kamp mot den ryska revolutionan. Nu står också den finska bourgeoisien i samma kamp understödd av i Tyskland utbildade officerare och utrustade med tyskt understöd — både vapen och antagligen pengar.

I Estland intrigeras det för att resa den estländska borgarklassen till samma kamp mot den ryska revolutionen och giva Tyskland anledning till väpnat ingripande. De tyska agenterna i Sverge söka engagera oss i samma kamp. Och i Ryssland arbeta naturligtvis kontrarevolutionära krafter för att i givet ögonblick uppträda med öppet visir. Kort och gott: *revolutionen är i fara!*

Kan man i en öppen kamp mellan det officiella Tyskland och den ryska revolutionen vänta något ingripande från de tyska arbetarnas sida? Näppeligen! "Vorwärts", som trots allt har ett ofantligt inflytande, har upprepade gånger sagt ifrån att den tyska socialdemokratien ingenting vill veta av bolsjevismen. Senast den 15 febr. upprepar den sin förklaring i ännu skarpare ordalag än vanligt och förklarar det nödvändigt att med all möjlig tydlighet förkunna bolsjevikerna, att "deras förhoppningar om en snar våldsam revolution i Tyskland är en illusion". Den meddelar dem, att de tyska socialdemokraterna "på det skarpaste fördömer de bolsjevikiska våldsmetoderna".

Nej, därifrån är näppeligen något annat att vänta än feg passivitet från den stora massan och fåfänga försök till resningar från en minoritet, som med hård hand kommer att slås ned av den härskande militärkasten.

Som gränsland till Finland och Ryssland har Sverge ett stort ansvar, eller rättare de svenska arbetarna. Träder Tyskland mera aktivt in i kampen mot revolutionen, är det de svenska arbetarnas plikt att också ingripa mot Tyskland.

Det gäller att förhindra fortskaffning av licenserade vapentransporter till Finlands reaktionära garden. Det gäller för resten att tvinga regeringen att icke bevilja licenser. Men att under alla omständigheter förhindra vapen- och ammunitionstransporter och transporter av material till Finland. För att icke nämna ett väpnat ingripande.

Har man fått positiv visshet för att Tyskland fournerar Finland med vapen och öppet går till kamp mot revolutionen gäller det att stoppa malmtransporten till Tyskland. Av denna malm tillverkas vapen mot finnarna och mot den ryska revolutionen. Den malm som förbrukas till krigsändamål fås till allra största delen från Sverge. Det gäller om den svenska arbetarklassen förstår tidens bud.

Vem skall utföra detta? Man kan ingenting vänta av den officiella arbetarrörelsen. Man kan ingenting vänta av de gamla organisationerna som toppridas av tyskvänliga och revolutionsfientliga byråkrater. Det gäller att arbetarna skapa nya organ för sin revolutionära vilja.

Det är detta de norska arbetarna ha förstått. Där håller man nu på att efter engelskt mönster organisera arbetarråd. Arbetarråden består av representanter från varje arbetsplats valda av både organiserade och oorganiserade arbetare. Därmed söker man förena *hela* arbetarklassen till en effektiv kamporganisation. De fackliga organisationerna varken upphöra att existera eller fungera. Men arbetarna får genom dessa arbetarråd organ som bli direkta uttryck för deras egen vilja. Och det lämnas här fri plats för alla nya initiativ.

Vid sidan av skapas det soldatorganisationer. Alla värnpliktiga arbetare i alla åldrar anslutas till dessa organisationer. Skulle det ske något har man i dessa soldatorganisationer redan en militär bas för motstånd.

Alla radikala krafter borde förena sig för att skapa nya organisatoriska uttryck för det proletäriska missnöjet. Över huvudena på den officiella arbetarrörelsens ledning borde arbetarna finna en form för en ny kamporganisation, som är lämpad för tidens stora allvar. Alla borde förena sig i detta arbete både ungsocialister, syndikalister och venstersocialister. Så länge man icke kan samla arbetarna till en organiserad viljeyttring, så länge blir det hela bara tomma slag i luften och regeringen och reaktionen kan med lätthet triumfera över en av impotenta byråkrater ledd arbetarrörelse. Arbetarna måste söka finna en väg ut ur det nuvarande dödvattnet, och denna väg torde vara den enda.

Har man en gång väl skapat dessa nya organ och sammanslutit dem över hela landet, då kunna arbetarna börja tala med maktspråk. Icke förr. Då kunna de svenska arbetarna fylla sin plikt mot den sociala revolutionen i Finland och Ryssland. Intill dess ingenting. Så länge man söker företaga någonting genom de gamla organisationerna komma de gamla ledarna att sabotera oppositionen.

Albert Jensen.

P. S.

Just som jag avslutat denna artikel kommer meddelanden om att Tyskland upptagit offensiven mot Petrograd och in i Ukraine. Det var ju vad man kunde förutse! Skola nu Sverges arbetare fortsätta med att förse Tyskland med malm till krigsmaterial som skola användas till att slå ned den ryska revolutionen?

Och skola de tillåta transitering av vapen till Finland?

Revolutionen är i fara! Reaktionens sista utpost bereder sig att krossa den nya tiden som håller på att växa fram! Minuterna äro dyrbara! Det gäller för Sverges arbetare att handla och att handla raskt om de icke skola räknas som reaktionens medbrottslingar.

Inför revolutionens domstol.

Gatans Parlament.

"Trashankar" man med fränt förakt oss kallat
då man med hån på våra trasor sett,
i våra sinnen har det återskallat
och hat i våra hjärtan det berett —
men varje förödmjukelsernas timma,
då skammens rodnad våra kinder brännt,
vår svält, vår nöd, allt, allt vi fått förnimma,
skall hämnas utav Gatans Parlament.

När landets mäktige, med hårda sinnen,
för folkets nöd lyckt sina öron till
och endast frässa utav "stora minnen"
och tro, att tiden evigt skall stå still;
när folkets valda män sin plikt förglömma
och en kretin i landet är regent —
då börjar massan att om uppror drömma —
då bildas självmant Gatans Parlament.

När rätten undertrycks och våldet råder
och underklassens talesmän tystnat ha,
och sina stämmor sålt för att, i nåder,
en kung skall dem till sina tromän ta —
då är det folkens egen röst som ropar
och fordrar räkenskap av dem, det sänt,
och jorden ren från fala skurkar sopar
med blodigt gissel Gatans Parlament.

För länge ren i riksdagshusens salar
man chackrat med vår frihet och vårt bröd,
nu är det tid att folkets stämma talar
ett mäktigt språk, som tolkar folkens nöd
och kommer himmelen att dystert glöda
utav den vilda världsbrand folken tänt —
ve er, tyranner! Till att er föröda
konstitueras Gatans Parlament.

ELIS HÖGLUND.

Rysslands proletäraktion.

Några synpunkter.

I.

I vida svenska arbetarkretsar, där man ej låtit dupera sig av det entoniga socialdemokratiska gnyet mot den ryska bolsjevismen till melodien från reformisten Paul Axelrods knarriga positiv, utan med intresse följer det ryska bonde- och arbetarfolkets väldiga sociala frihetskamp, gör man sig den frågan, vad bolsjevismen är, vad den vill och vart revolutionen i verkligheten bär hän. Det råder tydligen ej blott inom Sverges arbetarklass, utan även bland utlandets den största oklarhet i denna sak. Och så länge man ej är tillräckligt informerad i ämnet, är det för tidigt att fälla en dom över en rörelse, som, säga vad man vill, är den mest omfattande proletära aktion vi upplevat under historisk tid.

Parlamentarism.

— Du får inte slå igen, förrän du blir "majoritet", förstår du.

I en artikel i n:r 3 av Brand har Albert Jensen, som ej håller anser sig vara på det klara med bolsjevismen, ställt frågan om densamma på sin spets. Han spörjer:

"Är det så att bolsjevikerna sträva efter att spänna samhällsutvecklingen in i sin speciella spanska stövel, eller är det så, att revolutionen går sin egen självverksamhetsväg ute i det levande livet och drar bolsjevikerna med i sitt sugvatten? Äro bolsjevikernas verksamhet ett försök att diktatoriskt genomföra den sociala revolutionen med regeringsdekret under tryck av en centraliserad våldsmakt, eller är det så, att alla de många diktatoriska proklamationerna blott äro reflexer av den revolutionära verksamheten ute i samhället?"

Men efter att ha samtalat om revolutionen med en bolsjevik, tror han sig förstå, vad bolsjevismen vill. De förklaringar denne lämnat göra att revolutionen för hr Jensen, men säkerligen också för lite var, ter sig i ett egenartat ljus. Bolsjevismens aktion, det är den reflexion han gör, måste betraktas som ett *sabotage i stor stil av den internationella militarismen och kapitalismen.* Och han redogör för de skäl, som tala härför: den antiparlamentariska bojkotten av duman, aktionen mot konstituanten, maktens decentralisering i syfte att undandraga det europeiska kapitalet dess ryska fordringar och ränteprofit samt — vid fredsförhandlingarna — demaskeringen av det imperialistiska Tyskland och brytningen med den hemliga diplomatien.

Trotskys i Brest-Litovsk röjda taktik synes bestyrka riktigheten av den uppfattning om bolsjevikernas aktion, för vilken Jensen här gjort sig till tolk. Trotsky hade, enligt vad bolsjeviken Platten i en intervju för Dagens Nyheter förklarat, i sin strävan att uppnå fred tre alternativ att välja på: 1) bestämd motsättning av imperialistkraven och proklamerandet av "det röda kriget"; 2) protest mot kränkningen av folkens självbestämmanderätt men dock fredskapitulation på grund av Rysslands trängande behov av fred eller: 3) vapenstillestånd och demobilisering, men ej undertecknande av något fredsfördrag — med andra ord: gå sin väg. Det första alternativet ansågs utopiskt och oantagligt, ägnat att försvaga revolutionen och äventyra vinsten därav. Det andra skulle ryska folket ha kunnat förlika sig med, men det skulle ha gjort ett dåligt intryck på den övriga världens proletariat. Återstod då det tredje: varken fred eller krig, men låta slagsmålet upphöra — det har det goda med sig, att det ställer världens diplomati i en oväntat och brydsam situation. Folken få tillfälle att i handling demonstrera uppriktigheten i sin fredsvilja genom att vägra fortsatt krig och ansvaret för detsamma är fullständigt vältrat på imperialisterna. Detta är verkligen bojkott, eller, om man så vill, sabotage av imperialismen och diplomatin!

Platten finner att denna lösning ställer sig oändligt enkel, såsnart man ej "utgår" från fosterlandsförsvarets princip. Som det nu är, få nationalitetsproblemen lösa sig själva; tyskarna komma säkert ej att fortsätta kriget, ej slåss i tomma rymden, inte anfalla vapenlösa. De tyska arbetarna skulle, anser han, ej tillåta det, om det verkligen sattes i fråga.

Trotskys diplomatiska aktion synes också för någon tid ha satt myror i huvudet på centralmakternas diplomati, att döma av dröjsmålet och villrådigheten i dess svar. Men den tyska diplomatin är en robust och ur reaktionär synpunkt slipad institution. Kan Tyskland ej föra krig mot Ryssland, så kan det i alla händelser bekämpa bolsjevismen, som stöder sig på väpnad makt, och en ypperlig förevändning för upptagande av fientligheterna har man funnit i de livländska och ukrajnska reaktionärernas anhållan om tyskt skydd mot bolsjevikernas aktion. I kampen mot den revolutionära faran upphör till sist den nationella fiendskapen och kapitalisterna i de förut varandra bekämpande krigsländerna räcka varann sin hand. Och det är utan tvivel för optimistiskt att som Platten tro att de tyska arbetarna på allvar komma att förhindra ett sådant krig. Som det ser ut fattas det både vilja och förmåga därtill. Men genom sin slappa hållning inför denna nya krigsaktion från Berlin kommer den tyska arbetarklassen att oerhört öka sin redan förut tunga skuld.

Emellertid — för att återgå till bolsjevismen — säger oss Jensens förklaring ej om den ryska regeringens män äro tjänare eller herrar. Härpå lämnar oss dock Platten och den ryska händelseutvecklingen själv ett nöjaktigt svar. Regeringens makt vilar därpå att den *representerar* det utarmade folkets intressen, är ett värktyg för dess krav. Den har genomfört och företräder nu proletariatets diktatur — och i det syftet var konstituantens upplösning en logisk nödvändighet. Stödd på proletariatet och förverkligande dess mål har regeringen främst tagit sikte på proletära krav: jordens upplåtande åt de egendomslösa, konfiskering av krono- och kyrkogods, exproprierande av fabriksdriften och överlåtande av industriledningen till arbetarna samt arméns demokratisering, bortrensandet av soldatplågande överklassofficerare. Ehuru regeringen härigenom fått emot sig all Rysslands bourgeoisi och alla jordägare jämte de intellektuella, är det talrika bonde-, arbetare- och soldatproletariatets inflytande dock så starkt, att oppositionen står maktlös. Det motstånd oppositionen tidigare presterat genom strejk och sabotage brytes så småningom genom hunger och resignation. Platten ansåg därför att bolsjevikregeringen hade en avsevärd tidrymd framför sig och att den endast kan falla för en katastrof. Den största faran utgör livsmedelsbristen i storstäderna och de svårigheter, som framskapats genom ett treårigt krig, industrins omläggning till krigsindustri och saknaden av råvaror — allt saker, för vilka bolsjevikregeringen ej är ansvarig. Härtill kommer det ryska folkets ombytliga och opålitliga tänkesätt, som är en riskabel faktor att räkna med. För Platten tedde sig dock situationen hoppgivande och ljus.

II.

Bolsjevikernas aktion innebär, vill det synas, att man i regeringskampanjen begagnar sig av en taktik, som eljes blott tillämpats i arbetarnas *fackliga*, men ej deras *politiska* strid. Detta faktum är av det största intresse, ty det ställer oss inför något oprövat och nytt.

Proletariatets, fackliga och dess politiska kamp har hittills varit förlagd till i huvudsak skilda plan. Under det att på det ekonomiska området arbetarna i striden mot arbetsgivarna haft möjlighet att sätta hårt mot hårt, tillgripa arbetsvägran, strejk, blockad och bojkott, obstruktion och sabotage, på samma gång de kunnat göra sig delvis oberoende av privatkapitalismen genom kooperation, ha de på det politiska området måst finna sig i att tillämpa en rent parlamentarisk taktik och tvingats underkasta sig kapitalistiska institutioner — monarki, militarism, kyrka, tvåkammarsystem etc. — endast därför att dessa ej kunnat avlägsnas med röstsedelns hjälp. Parlamentarismen spelar visserligen en stor roll även inom deras fackliga organisation, när det gäller mötesförhandlingar, beslut om organisationsform och taktik; men när stadgad majoritet för en öppen ekonomisk strid föreligger, skrider man till *handling.* I den dagliga brödkampen är alltså handlingen, om verksam eller som hot, den makt, varmed man genomdriver sina krav, den arm, varmed organisationen slår till. Avlägsnas handlingen är proletariatet berövat sitt vapen och värn. Krafter inom det borgerliga samhället arbeta ivrigt därpå; den obligatoriska skiljedomen i arbetstvister är en krok, som man kastar ut för att med "arbetsfreden" som lockbete få proletariatet att nappa därpå. Denna obligatoriska skiljedoms fara ligger icke blott däri, att den blir partisk mot arbetarna och fråntager dem handlingsvapnet; den ligger fastmer däri, att den räknar med det privata arbetsgivardömet som en bestående institution. Men detta är något som ej kan sanktioneras på socialistiskt håll.

I den fackliga kampen gå klasslinjerna strängt isär: där står arbetare mot arbetsgivare, den senare må vara så politiskt frisinnad som hälst. I den politiska striden däremot skall arbetaren och arbetsgivaren, om den senare är radikal, gå fram sida vid sida. Detta går måhända måhända mycket väl för sig, så länge det är fråga om rent politiska ting. Men gäller det på allvar vitala ekonomiska intressen, rör det sig om kapitalet, egendomen — då tar i nio fall av tio den borgerlige vänstermannens klassinstinkt ut sin rätt. Han känner sig främst som profittagare och privatäganderättman — och han springer över till de politiska "fiendernas" led. Detta är ju en så vanlig sak, så ofta konstaterad, att det är nog att erinra därom.

Vid politiskt eller ekonomiskt upprörda tider — t. ex. den närvarande — får man bevittna en verklig stormlöpning av "frisinnade" politiker och kulturradikaler, ja, även socialdemokrater, in i reaktionens hägn. De "intellektuella", som sakna eller ha för starkt utspätt proletärblod i ådrorna, resa sig till motstånd, när man förgriper sig på egendomens idé. Och ehuru efter detta ohyggliga krig med allt dess elände kapitalismen framstår som en brottslig, ohjälpligt dödsdömd institution, står borgarklassen, allt sitt fördömande av blodsvansinnet till trots, lika oförstående och fientlig mot socialismen som förut. I stället för att mildras, *skärpas* de kapitalistiska utplundringsmetoderna och genom allsköns ohederliga manipulationer söker borgaren inhösta ökad profit på de fattiges blod och svett. Av världskrigets olycka har bourgeoisin i djupare mening ingenting lärt.

Det är detta, som den ryska bolsjevismen tillfullo synes ha fattat och förstått. Med en i sanning enastående djärvhet och konsekvens har den beslutat sig för att behandla hela bourgeoisin som ett enda stort arbetsgivardöme och att tillämpa den fackliga kampens metoder på den politiska aktionens och regeringsutövningens plan. Med orygglig logik har den fullföljt sin intention. Det blir, så fattat, förklarligt varför den ryska bolsjevismen är en från övriga partibildningar så isolerad företeelse, varför den bär ett så proletäriskt drag. "Intelligensens" avståndstagande från densamma förvånar ej längre så starkt. Överallt, icke minst i vårt land, ha vi sett att de "intellektuella", akademikerna, de icke kroppsarbetande radikalerna, hur mycket de än engagerat sig i arbetarerörelsen dock praktiskt sett stått helt utanför arbetarnas rent fackliga organisationsarbete och lönekamp. Och det är därför mycket naturligt, att de ryska intellektuella stå främmande för en så typiskt proletärisk och med fackliga metoder bedriven aktion som bolsjevismens revolution.

Naturligtvis är det en svaghet, att en revolutionär rörelse är så ensidigt proletäriskt lagd. Den kommer att stå isolerad som en vanlig fackföreningsaktion och får emot sig, passivt eller aktivt, hela samhället utanför de egendomslösa böndernas, arbetarnas eller soldaternas klass. Men på samma gång är det en styrka. Genom att den främst vädjar till och strävar att gagna kroppsarbetarna, stimuleras den värdeskapande produktion, varav Ryssland är i så starkt behov. Arbetarna se att något verkligt genomgripande till deras fördel blir gjort; de känna sig livade av hopp och arbetslust och lägga manken till. Skulle rörelsen ej fått denna proletäriska karaktär och i arbetarfrågan ej lett till ett så kraftigt initiativ, hade utan tvivel starkt missnöje, olust och arbetsovillighet yppat sig i de kroppsarbetandes led med masstrejker och äventyrad produktion som följd. Ellen Key skrev nyss i en tidningsartikel att Ryssland var i mer trängande behov av starkt ökad varuproduktion än av en omedelbar social revolution. Men tänk om den sociala revolutionen helt enkelt var en oundgänglig förutsättning för en stimulerad produktion?

Vad man än må säga om bolsjevismen — nog borde den hos våra fackföreningsmän, om inte hos andra, väcka ett starkt intresse, så framt ej den politiska andan förmått kväva deras fackliga klasskampsinstinkt. Även om bolsjevismen misslyckas och störtas — den utsikten är i en värld som vår minst lika sannolik som den motsatta — kvarstår likväl dess förtjänst att för proletariatets räddning ha vågat tillämpa en den djärvaste och mest omfattande fackligt-politiska aktion, världen någonsin sett.

Karl Esper.

En ny världsbrand.

För att få rätta bakgrunden till aktivisternas hets för ett svenskt inskridande mot Finland är det nödvändigt att beakta två kärnpunkter, kring vilka allt annat kretsar. Utan detta dubbla grepp om dagens stora fråga kan man ej förstå situationen i dess hela bleka allvar för såväl arbetar- som borgarklassen.

Vad är det som sker därborta i öster? Vad är det väldiga ryska och finska dramats egentliga innebörd? Jo, det är en gigantisk kamp mellan två *samhällssystem* — det döende kapitalistiska och det vardande socialistiska — mellan arbetet och kapitalet, en titanisk kamp mellan två tidsåldrar, den uråldriga brottningen mellan Ormusd och Ariman i ny gestaltning.

En enda blick på bolsjevikernas stolta "Deklaration om arbetarklassens rättigheter", som förelades Konstituanten, ställer stridens innebörd i bländande ljus. Där förfäktas en rad *rent socialistiska krav*, som det här är obehövligt att detaljerat erinra om.

Detta historiska aktstycke, vars höjdkläm kulminerar i den "orubbliga föresatsen att befria mänskligheten från finanskapitalets och imperialismens klor, som dränkt världen i det brottsligaste av alla krig", visar otvetydigt att kampen i Ryssland är socialismens definitiva, hårdnackade strid mot kapitalismen, en kraftmätning som endast kan sluta på ett sätt: socialismens seger eller nederlag.

Och vad är det som sker i Finland?

Där utkämpas samma hårda kamp som i Ryssland.

Sierskans på Alvastra alla protester till trots är den finska arbetarklassens revolution en social revolution. Vi sätta större lit till finske utrikeskommissariens, Sirola, utsagor än till Ellen Keys poetiskt obalanserade påståenden. Sirola har utvecklat revolutionens sociala program och förklarat, att den finska arbetarklassens längtan efter social frihet har blivit så stark att den hellre frivilligt går i döden för frihetens seger än längre lider förtrycket. Vi måste tro honom.

I Finland står kampen mellan socialism och kapitalism, arbetarklass och bourgeoisie.

De "tragiska" händelserna i Ryssland och Finland måste alltså ses som proletärbataljonernas väldiga slutkamp mot kapitalismen, som ett det största övermänskliga försök i historien att förverkliga socialismen.

Men ännu mer: den ryska och finska kampen är synbarligen endast en inledning till *världsrevolutionen.* Ett socialistisk Ryssland och Finland kan näppeligen bestå i ett kapitalistiskt Europa. De skulle, förr eller senare, slås ihjäl av Europas, av världens kapitalism. Rysslands och Finlands räddning ligger ytterst i världsrevolutionen. Därför är Österns revolution ett slag mot *alla* kapitalistiska stater; därför hoppas den revolutionära Östern på proletariatets internationella resning.

Med detta grepp om problemet förstår varje socialistisk arbetare att ryska och finska arbetare kämpa inte blott sin egen utan också vår och det internationella proletariatets kamp. Den socialistiska striden är internationell.

Ut från detta förstå vi också varför den svenska borgarklassen kommenderar svensk eldsläckning mot revolutionen i Finland. Varje revolution, på vilken fläck av jordklotet den än utbryter, hotar indirekt varje lands kapitalism; den svenska bourgeoisiens välde vacklar naturnödvändigt genom en segrande finsk revolution. Av ren självbevarelsedrift kräva borgarna svensk militär aktion mot revolutionen.

Och här infinner sig vad jag vill kalla den andra kärnpunkten.

När Paris proletärer 1871 proklamerade Kommunen, vällde en internationell våg av sjudande borgarhat över det revolutionära Paris. Kommunen krossades. Samma skådespel, ehuru av väldigare omfattning, upprepas i våra dagar.

Petrograd är det nya Paris.

Bolsjevismen är den största fara som någonsin hotat kapitalismen i hela dess historia! Den internationella kapitalismen kan inte sitta i lugn och ro på guldsäckarna så länge bolsjevikerna härska i Petrograd. Bolsjevismen är dynamit i den kapitalistiska fästningen.

Om världsrevolutionen dröjer eller uteblir, så skall en gång allt vad reaktion och kapitalism heter i Europa försöka sig på ett jätteanfall mot bolsjevismen.

Och den kampen är redan inledd.*)

Man har anledning misstänka, att här förberedes en jättekomplott mot Finland och Petrograd, dirigerad av *Tyskland.* Man har anledning att antaga, att Sverge är en av pjäserna på den svarta brickan. Högerredaktörernas vädjan till regeringen om en eventuellt tysk-skandinavisk aktion mot finska revolutionen ger fog för dylika förmodanden. Här inledes måhända ett intrigspel, vars epilog är avsedd att utspelas *på Trotskys och Lenins schavott!* Ty ett är säkert: man siktar längre än till Finland.

När nu Sverges arbetarklass går att taga ställning mot den återuppståndna aktivismen och ser frågan ur *dessa* synpunkter kan följden inte bliva mer än en: kamp ända in i det sista mot interventionisterna!

Frågan gäller inte blott Finland utan en ny världsbrand, *en begynnande världskamp mellan socialism och kapitalism.*

Aktivismen vill i denna kamp slunga Sverge mot socialismen och revolutionen. Det kan självfallet inte få ske.

Aktivistkopplet måste kastas ur sadeln.

Freden måste bevaras i socialismens och revolutionens namn.

Varen beredda på de mest omfattande kraftåtgärder mot aktivismen!

Ivan O—d.

*)Sedan detta skrevs är, som bekant, Tysklands kejserliga härmassor på marsch mot Petrograd för att krossa bolsjevikerna — till den tyska arbetarklassens eviga historiska skam!

Revolutions-strategi.

Revolutionen i Sverge står för dörren, d. v. s. man väntar den. Myndigheterna vänta den och ha förberett sig. Arbetarna vänta den också, men att de förberett sig kan man knappast säga. I båda fallen har man tänkt sig revolutionen som i Ryssland eller Finland — med vapen i hand.

Men just det, att *vänta* revolutionen, betyder, att revolutionsförsök på samma sätt skola misslyckas, eller kräva flera offer än dess resultat äro värt.

Jag skall inte ge mig in på några svartmålningar om vad sammanstötningar mellan trogen och otrogen militär och röda garden i Sverge skulle åstadkomma, än om Tyskland, som knappast är troligt, skulle hålla sig utanför leken — det skulle alltid finna på någon diplomatisk förevändning för att få de lättlurade tyska arbetarna att hjälpa vår bourgeoisi och högersocialdemokrati — ty för att en revolution skall anses lyckad i förhållande till offren fordras andra förutsättningar än vapen och vapenlycka. Man bygger inga lyckliga samhällen på dylik grund.

Just det, att större delen av arbetarna — de som väl skola göra revolution — *vänta* den, betyder att de icke förberett sig, att de icke ämna göra den själva men tro att andra skola utföra revolutionsvärket. Själva skulle således de flesta arbetarna stå som mer eller mindre välvilliga åskådare till arbetarnas revolution. Vilken parodi på arbetarerevolution!

Man har inte gjort någon arbetarnas sociala revolution i Ryssland, ehuru där en av förutsättningarna skulle vara störst, enär den egendomslösa delen av befolkningen där är ojämförligt större än i Finland och Sverge t. ex. och således en paroll sådan som "jorden åt dess brukare" skall kunna vara en stridsfanfar för dessas flertal, medan i Sverge åtminstone en sådan paroll skulle verka rakt motsatt d. v. s. till försvar för vår nuvarande egendomsprincip inom denna befolkningsgren. Vi hade nämligen i Sverge år 1910 58,000 egendomsbesittande vid jordbruk och binäringar, men endast 38,500 manliga tjänare. Visserligen var det nära 56,000 kvinnliga tjänare, men i en revolution äro väl dessa icke mycket att räkna med. Jag har ingen säker statistik från Ryssland, men att de egendomslösas proportion är större än i Sverge är oomtvistat.

I Ryssland har man gjort revolution — eller rättare håller på att göra den — men härvid är det den allmänna krigströttheten som varit avgörande. Därför kunde ej häller Kerenskyrevolutionen lyckas, då den avsåg att, utom störtandet av envåldet och feodalismen — för att på sin höjd ersätta detta med bourgeoisien — fortsätta kriget. Inför en så genomgående krigströtthet kan en Kerensky vinna gehör för sin kupp så länge man tror att den kan innebära ett slut på kriget, ty den maktsträvande bourgeoisien kunde ju också vara med därom, men endast Leninismen, som utom social revolution också avsåg slut på kriget, kunde lyckas samla den avgjort stora massan. Men de svenska kommunister, som inbilla sig att — om ock Tyskland ej blandar sig i dessa angelägenheter — Lenins revolutionsavsikt skall kunna verkställas, skall bliva bedragna, då det ej finnes förutsättningar för ett sådant samhällsskick i Ryssland nu. De som drömma därom sakna värklighetssinne. Att revolutionen har stora förutsättningar i Ryssland är otvivelaktigt, men till ett anarkistiskt-kommunistiskt samhällsskick ha de ingen möjlighet att komma. Skulle Rysslands analfabeter och osjälvständiga folk kunna ordna ett sådant samhälle. Omöjligt! Det skulle bli ett fåtal som styrde, och vad var det då?

Finlandsrevolutionen visar en än tröstlösare bild, ty dess utveckling ger vid handen, att där skall bourgeoisien segra, än om arbetarna kan hålla de svarta stången, och vad mycken onyttig blodsutgjutelse har då ej skett. De finska arbetarnas väpnade resning är ett svaghetstecken, så tydligt som något. Hade de fortsatt på den först inslagna vägen att genom proletärisk kamp på det sociala livets område betvinga bourgeoisien, då hade de säkert kunnat uppnå ett vad man kallar demokratiskt samhällsskick — də siktade ju ej högre — kanske mera, och när jag såg denna kamps begynnelsefas, då hoppades jag mycket av Finlands arbetare, men när de — helt naturligt på grund av inre svaghet — grepo till det socialrevolutionäragottköpsvapnet; väpnad makt, då förstod jag att Finlands arbetare ej skall vinna något av värde. När arbetarna i ett icke militariserat land — med t. o. m. rysk militär som skyddshjälp — icke kunna på arbetets område genomföra sina fordringar och befästa sin sociala makt, då är det vansinne att tro att med barbariets argument kunna omskapa samhället i god riktning. Dess natur är förstörelse. Nyskapandet kan först ske utan krig eller trots krig.

Märk väl, jag fördömer icke de finska rödas kamp och handlingar. Jag förstår dem, men beklagar att de icke kunnat tillgripa de bättre vapnen.

Av vad jag nu sagt torde framgå vad jag menar med revolutions-strategi. Revolution, som skiljer sig från evolution — gradvis skeende förändring — endast vad tempus beträffar, är således en hastig och genomgripande förändring av det bestående. Vartill, ligger ej i själva uttrycket.

Med social revolution mena vi en omvälvning på äganderätts-, produktions- och distributionsförhållandena, förändring från privat till gemensam ägendom, från produktion och distribution för profit till sådan utan profit. Problemen "lika lön, eller var och en efter förmåga, till var och en efter behov", äro spörsmål som komma i samband med eller först efter en sådan revolution beroende på förhållandena.

Den sociala makt arbetarna äga ligger förborgad i deras arbetskraft. På detta faktum ha vi byggt våra organisationer från början, och med detta som faktor ha vi vunnit vad vi erövrat i den sociala striden hittills. All vår propaganda går också ut på att förmå arbetarna värdera sin arbetskraft. Vår uppgift som revolutionärer ligger också på detta område. All annan revolutionarism är gottköpsrevolutionarism. När vi lyckats göra klart för arbetarna, att hela deras styrka ligger i deras arbetskraft, och när vi fått dem att förstå denna faktors betydelse i den sociala kampen, då ha vi också skapat den enda förutsättningen för den sociala revolutionen. Sedan gäller det blott att begagna denna faktor på ändamålsenligt sätt, och därmed äro vi inne på revolutions-strategiens område.

Våra sociala kvacksalvare, bourgeoisi-socialdemokraterna, tala alltid om och rekommendera den parlamentariskt-demokratiska vägen, men därvid äro de så olyckligt ute, att så snart de själva skola vinna någon förskjutning i parlamentariskt-demokratiskt avseende, så måste de hota med och tillgripa de utomparlamentariska vapnet. Det är således arbetskraftens maktfaktor, som även för dem är avgörande. Antingen ge motståndarna efter för att icke utmana denna makt, som kan vara farligare än ett litet medgivande, eller också böjer man sig för denna makts verkan, sedan den trätt i verksamhet. Att förändra samhället med än så glänsande talförmåga i riksdagen eller annorstädes är en lika stor utopi som i den socialistiskt vederhäftiga kretsar för länge sedan avlivade kolartroutopien att kunna förändra samhällsförhållandena genom moralisk-etisk-estetisk propaganda i syfte att därmed förmå den härskande klassen — som egentligen är en princip endast — att självmant avstå från sin maktutövning och medvärka till samhällets omvandling till socialistiskt.

Borgarn i fara.

Se hur han bleknar, borgarn,
bakom sitt kassavalv.
Hör hur han rasar, borgarn,
i fruktan för sin gyllne kalv.
— I dag är proletariatets dag!
I dag blir slaven fri
från piskans hårda bödelsslag
och våldets tyranni.
— I dag går »röda smittans» tåg
fram över världen all
och folkens röda längtans våg
betyder borgardömens fall.

Se hur han smilar, borgarn
och lovar stort och brett.
Hör hur han hotar, borgarn,
när folken ta sin stulna rätt.
— I dag är proletariatets dag!
I dag görs räkning opp
och skipas rätt och mänsklig lag
ur folkens ljusa hopp.
— I dag den röda fanans våd
av starka armar höjs.
Det ges ej uppskov eller nåd
när framtidsvägen röjs.

I dag är proletariatets dag!
I dag står folkens jätteslag
för frihet och för mänskorätt
mot samhällets förtryckarrätt.

Ernst J. Lundqvist.

Vi ha således endast ett sätt att nå vårt mål på; och det är genom målmedvetet begagnande av vår enda maktfaktor och antingen evolutionsvägen undantränga kapitalismen mera och mera eller genom revolution, då vi därtill äro färdiga, på en gång åstadkomma samhällets omvandling. Evolutionens tempo eller revolutionens möjlighet är således avhängigt hur långt vi lyckats upplysa arbetarna om den sociala makt de besitta och i hur stor utsträckning vi kunna förmå dem att begagna den.

Det har också varit ungsocialismens uppgift att teoretiskt och syndikalismens att praktiskt klargöra detta för arbetarna. Det skall bero på hur vi lyckats därmed, om den sociala revolutionen är nära eller mera fjärran. Att därvid kapitalet själv ger oss argumenter är ju dess bättre. Världskrigets vansinne var säkerligen det sämsta de kunde ställa till med, och det skulle alldeles säkert blivit kapitalismens bane, om arbetarna varit socialistiskt upplysta.

Det oemotsägliga faktum, att Europas arbetare genom generalstrejken kunnat förhindra detta krig — som ock varje lands arbetare för sitt vidkommande — bevisar icke detta vad jag här sagt? Och att det icke blivit gjort bevisar allt skryt till trots, att arbetarna icke lärt sitt socialistiska A B C ens.

Men kriget självt har dock blivit en mäktig propagandist, ehuru en dyrt betald sådan. Det har dock haft det goda med sig, att det påkallat gehör för sanningar, som man förut ogärna ville höra. Kriget har sålunda åstadkommit att vi kunna tala om en världsrevolution som icke är långt avlägsen. Talet om förestående revolution är således icke alls fåvitskt, bara vi ej därvid glömma dess förutsättning, vår revolutions-strategi.

Kapitalismen borde med världskriget ha skrivit sin dom, och arbetarna äro dess självskrivna domare. När skola de fälla sin dom? Och när skola de värkställa den? Detta är dagens brännande frågor.

Mot generalstrejk och generellt uppträdande från arbetarnas sida hjälper icke militär — synnerligast som huvuddelen av militären äro arbetare — ej häller militära mobiliseringar vid civilt arbete, ty dels äro alla order värkningslösa vid allmän vägran att följa dem, dels äro även mobiliserade arbetare herrar över situationen genom att de själva reglera sin arbetskraft även under arbete. När t. ex. järnvägsmännen förstå sin proletäriska plikt att deltaga i den sociala generalstrejken, och de, som ofta skett, skulle mobiliseras till arbetet, vad betydde detta. Med klass- och målmedvetna arbetare bakom sig var orderlydnaden inte alldeles nödvändig, och än om de lydde den, i deras händer skulle kapitalistsamhället inte ha mycket gagn ens av mobiliserade arbetare. Likadant är det på alla områden. I eller utom arbetet kunna arbetarna uträtta storvärk för sin egen klass' befrielse. Och än om kapitalismen med sitt borgerliga och statliga stöd skulle kunna hålla ut i en första generalstrejk, d. v. s. om arbetarna skulle bli ekonomiskt utmattade innan de förmått kapitalismen till kapitulation, så ha de ju dels sin passiva motståndsförmåga, och kunna fort nog åter öppna generalstrejksdörren. Intet samhällssystem i världen skulle kunna länge motstå denna revolutions-strategi. Och i denna kamp hade militären ingen uppgift.

Härmed är också de revolutionäras uppgift given. Den är att lära arbetarna förstå sin makt och motarbeta de sociala kvacksalvare, som påvärka arbetarna i annan riktning. Vi ha långt större möjligheter än vårt antal ger vid handen, ty dessa sanningar ha långt större resonans bland arbetarna än det ser ut. Åtminstone ha de långt större resonans än revolutionskupper med vapenmakt. Och framförallt är det den enda garantien för en revolutions bestånd.

Det ligger i kapitalismens natur att fortsätta arbetet på sin egen undergång, ty dess antisociala tendens, av vilken världskriget är ett utslag, är de revolutionäras bästa medhjälpare. Och med vår hjälp och denna revolutions-strategi skall kapitalet oemotståndligt drivas fram mot den snart förestående domens dag.

K. Lindström.

Svarta stämplingar.

Vi undrade handfallna om vi skulle applådera eller vissla, när telegrafen förde bud om separatfreden mellan Tyskland och Ukraina. Den allmänna freden, som under de senaste månaderna dröjt gvänligt länge i världspolitikens centrum, sköts genom denna separata fredsåtgärd längre ut i periferien. Det första fredsbudet, som miljonerna längtat efter i över tre år, kunde inte när det kom, stimulera någon till glädje, som levde utanför Tysklands gränser och Allehanda-Aftonbladets redaktionslokaler.

Ty långt ned i de storpolitiska analfabeternas djupa leder hade man förnimmelsen av att centralmakterna lyckats flytta en viktig pjäs på den svarta brickan. Envar förstod att reaktionen fått övertaget och stormat in i den nya tidens skansar.

Ukrainafreden betyder först och främst att Tyskland lyckats skaffa sig en säker utkomstkälla, som sätter det i stånd att reparera sin ekonomi och sin folkhushållning! Utan att sönderslitas mellan de dagliga brödbekymren, som under de senaste två åren varit orsaker till ständiga sorger, kan Tyskland numera fullt och helt ägna sig åt kriget.

Och i den ryska fredspolitiken blev separatfreden helt enkelt ett grundskott, som fullkomligt raserade densamma och tvingade Trotskij på knä för Tysklands imperialister.

Under allehanda diplomatiska distinktioner hade representanter för världens reaktionäraste stat förhandlat om en fred utan annexioner och utan krigsskadeersättningar med representanter för världens friaste stat. Omständigheterna, som ibland bestämmas av järnhårda lagar, tvingade till denna ömkliga kroasering. På ena sidan om förhandlingsbordet grevarna Kühlmann och Czernin, imperialismens tysk-österrikiska impressarios, på andra sidan Trotskij, en fantastisk ideolog på en häxsabbat!

Ett komplex av omständigheter tvingade dessa män'skor av vitt skilda uppfattningar att dagtinga med varandra. Varje dag under en lång tid sattes nya distinktioner, som samvetsgrant vrakades nästa dag för att lämna andra plats.

Tyskland ville vinna tid; ty det hade andra planer även.

Bakom ryggen på Rysslands stora fredslängtande folk bundo bourgeoisien i Tyskland och Ukraina sina nät. Allt tätare bundos maskorna samman: i nätet skulle bolsjevismen strypas. — Mohren har gjort sin plikt — bon soir!

Ukrainafreden har kastat upp portarna mot det revolutionära Ryssland; bolsjevismen tillfredsställer icke Tysklands anspråk, sedan ett av de imperialistiska syftena nåtts. Med öppna visir och i full överensstämmelse med den å senaste "kronrådet" tillrättalagda annexionspolitiken gå centralmakterna fram.

Med Polen och Östersjöprovinserna nöjer man sig inte längre. När björnen fått smaka kött äter han icke längre vegetabiler . . . Tyskland ser inte längre någon gräns för sina territoriella gränser åt öster. Trupperna äro ute på "rekreationspromenader" i ett revolutionärt, vapenlöst land. De ha marscherat i ilmarscher, fästningar och städer ha fallit i deras händer. Några dagar ännu — och de stå i hjärtat av Ryssland. Världens största krigarfolk skäms ej att beväpnat till tänderna rycka in i ett land, som av flere orsaker förklarat sig ur stånd att slåss militärt.

Men kanske gäller det inte så mycket här de geografiska gränsbestämningarna som gränserna för bourgeoisins sjunkande prestige. Rysslands zar har störtats, dess uråldriga autokrati har ersatts med världens friaste författning. Tyskland, autokratins och den heliga monarkins sextonhundratalsnäste, känner sig uppfordrat att rädda den frändskap, som Rysslands bolsjeviki begravt. Den nya tidsandan, som hotar att undergräva Europas hittillsvarande ordning och spoliera och tillspillogiva en tusenårig idol, är Tysklands största fiende. Kanaler med den nya tidens tänkande ha redan funnit väg till landets folk. Därför gäller nu den gyllene regeln: bättre att förekomma än förekommas.

Rysslands och Finlands revolutioner kommer att trängas samman mellan Tysklands sköldar. Från söder tränger de ordnade, drillade, disciplinerade horderna in i Ryssland, i väster landstiger andra tyska styrkor i Finland. Det stundar Ragnarök. Nationernas krig håller på att avlösas av klassernas krig. Men Tysklands arbetare och soldater synas oförstående för den judasroll de satts att utföra i detta mänsklighetens största krig.

De tyska arbetarna låta utan en misstanke låna sig till historiens skändligaste förbrytelse. Ty vem vet var invasionen slutar? Kanske med den ryska revolutionens död, med att överste Romanov återskänkes zarvärdigheten, med nederlag för Finlands arbetare?

Vem vet! Det står i stjärnorna och i Habsburgarnas senaste "kronråds"protokoll.

Det stämplas mot friheten och framtiden. Svarta, nedriga planer smidas alltjämt. Bourgeoisin börjar samlas på nytt och räcker sina blodiga händer över landsgränserna till fasta grepp om svärden.

När arbetarna förstå att göra detsamma skall världens folk kallas till rävst- och rättarting. Då kommer nämligen den stora domedagen!

Ragnar Casparsson.

Proletärdrömmar.

Ända sedan den stora franska revolutionen har i fattigproletariatet, den mest förnedrade, förslavade och utsugna delen av samhällets medlemmar, drömmen om frihet och bröd legat och genompyrt sinnena, ofta sprungit fram till ytan, längtande efter att i handling skapa sitt tänkta och efterlängtade ideal, men då de omgivande förhållandena oftast starkt bundit dem till händer och fötter, inskränkt deras rörelsefrihet, genom av de olika samhällsinstitutionerna skapade och vidmakthållna mot proletariatets intressen fientliga dogmer, har man tillika på det andliga området försvagat och bundit proletärernas kraft. Men tanken har funnits där, arbetat sig framåt, sugit näring ur de erfarenheter som arbetarna själva gjort, och som fått uttryck genom från egna led utgångna intellektuella eller av arbetarklassens önskningar starkt påverkade från andra grupper utgångna intellektuella.

Erfarenheterna från de tidigare revolutionerna, samt den tilltagande klarheten om, vari sjukdomsorsaken i det nuvarande tillståndet bestått, har gett prägel åt den arbetarrörelse som under en mansålder medvetet har arbetat fram mot revolutionen.

Så har arbetarrörelsen skapat sig en fast plattform för att realisera sitt samhällsideal. Medvetandet, att de politiska fri- och rättigheterna i grunden är chimär-rättigheter, som formellt sett ger arbetaren som samhällsmedlem inflytande på samhälleliga spörsmål, men å andra sidan genom all den arbetets "organisation" som är det borgerliga idealet, undandrager honom möjligheten att öva inflytande, detta har riktat uppmärksamheten på det nödvändiga i att först och främst skrida till en omorganisation av samhällsmedlemmarnas förhållande till arbetet.

Den gamla borgerliga kulturmaximen, som man ännu med våld och list försöker upprätthålla, att det stora flertalet av människor måste träla som djur, för att genom det materiella överskott som de härigenom skapa, skulle kunna ges möjlighet för en liten grupp av samhällets medlemmar att syssla med de politiska och kulturella spörsmålen; med andra ord, att de som skola syssla med de andliga värdena måste helt befrias från kroppligt arbete och därför underhållas av proletärerna, denna maxim har icke mera livsberättigande i dag. Förutsättningen för densamma har fallit i och med att arbetarklassen raserat det nuvarande arbets- och fördelningssystemet, stödd på maskinteknikens utveckling; en ny ordning är möjlig, där genom allas bidrag till produktionen arbetstiden kan inskränkas till några få timmar pr individ, och ett rikare, mångfaldigare och allmänt deltagande i kulturarbetet och inhämtandet av dess sköna frukter kan bli möjligt.

Men vi ha också upplevat en annan riktning inom arbetarrörelsen. Socialdemokratin. En riktning som först och främst lagt an på att framhäva *demokratin* som medel att nå ett bättre tillstånd, alltså det politiska momentet som huvudbeståndsdel i arbetarklassens frigörelsearbete. Till synes har denna riktning många anhängare, åtminstone röster, men gu'vet, om inte detta sammanhänger därmed att man appellerar till tröghetskänslan och en under normala förhållanden förklarlig feghet. Men exemplen från Ryssland och Finland visar oss nu, att i tider då proletariatet verkligen sätter allvar bakom sina socialistiska krav, då bryter det levande livet på alla sidor sitt förhållande till "demokratin", gör begreppet till den fras det är, då striden handlar om intressefrågor. Men de social*demokratiska* huvudorganens uppträdande i alla land, (och Sverge kan i det fallet tillräkna sig äran att vara i spetsen genom det giftdrypande organet "Socialdemokraten") ger oss också den för kanske de flesta arbetare överraskande upptäckten, att socialdemokratin är först *demokratisk* (det vill säga, menar att borgarklassen skall hava rätt, ifall den genom våld och list kan skapa flertal, att då bestämma över samhällets ekonomiska och politiska liv) i andra hand, d. v. s. *aldrig*, äro de *socialister*. Ty ännu har aldrig ett samhällssystem pratats eller voterats omkull!

Just därför att vi som socialister och anarkister, vägledda av gjorda erfarenheter under kampen mot stat och kapitalism, har proklamerat icke *demokratism*, men *anarkism*, vetande att borgerskapet *aldrig godvilligt* kommer att gå med på en samhällsordning där samhällsmedlemmens bidrag till det produktiva arbetet ger individen rätt till att kallas samhällsmedlem, just denna insikt har gjort att vi aldrig har fäst huvudvikten vid militärt organiserad våldsmakt som främjare av våra syften. Vi ha klart för oss att så länge borgarklassen kan utnyttja våra egna bröder i militärtröjan emot oss, så länge är vår seger problematisk. Men därför ha vi också sökt desorganisera militären, spränga disciplinen och återföra den unge arbetaren som fått överklassens vapen i händerna, till gemenskap med arbetarklassen. Och för Sverges vidkommande ser det ut som om detta arbete icke är förgäves.

En politisk revolution, såsom störtandet av kungadömet eller en politisk-demokratisk åtgärd som störtandet av en regering som sitter på trots av flertalets önskan, detta kan utföras med organiserad vapenmakt, men strävar man till en social revolution, då får man inte sangviniskt sätta sin lit till de militära vapnen.

Där träder arbetarnas ekonomiska kamporganisationer fram. Den allmänna uppsägningen av tro och loven till det nuvarande kapitalistiska statssystemet, räcker icke, vi måste ha medel varmed vi effektivt kunna lösriva privatkapitalismens struptag om produktionsmedeln, och denna garanti ha vi i arbetarnas ekonomiska kamporganisationer.

Revolutionen måste bli social, bli en kraft som i grunden omskapar förhållandena och omlägger kursen. Där kunna vi inte vara tjänta med demokratin, vilken låter sådana krafter spela huvudrollen, som äro fientliga mot en ny rättvis samhällsordning. Ja, som just därigenom att de ha frigjort sig från deltagandet i produktionen, mena sig vara födda till att spela herrar över människorna.

Nej, vi mena det vore ett brott att hålla på en sådan falsk demokrati, som må vara det kapitalistiska systemet förbehållet. Vill överklassen och vissa socialpatrioter spela herrar, så må de göra det. Det kan vara intressant att se ett sådant skådespel, se om de verkligen av gudarna äro korade att vara styresmän och ledare för de mänskliga grupperna. Äro de korade, då sätta de sig naturligtvis över det tillstånd som arbetarna genom revolutionen skapat. Om de, utan uppehållsmedel som de stå, ignorerade av de som i det nya tillståndet skapa värdena, utan möjlighet att placera sina demokratiska herretalenter, ändå ståndaktigt klibba sig fast vid tanken om att vara kallade till ledare för folket, och hellre svälta, än ställa sig in i arbetets här, då har man åtminstone skäl att tro att de äro verkligt genomsyrade av sin dårskapstro. Och då äro de åtminstone värda medlidande därför att de äro födda hundra år för sent.

Den dröm som tusenden och millioner av proletärer ha drömt i vaket tillstånd håller på att bli verklighet. Känslan för sitt värde som individ, övertygelsen att alla ha lika rätt till livets goda, medvetandet att arbetet är allas rätt och plikt, för att därigenom minska ansträngningen och nå till allas rätt att deltaga i kulturarbetet, dessa faktorer ha skapat en omvärdering av alla värden, och den dag arbetarna vägra att ensamma draga hela lasset, vägra att erkänna ett piskans system, men knäsätta ett gemenskapens, frihetens och solidaritetens system, den dagen är

DOMEDAGEN

för alla kapitalistiska snyltare och politiska parasiter.

Men en glädjedag för alla verkliga människor och frihetens vänner.

Emil Manus.

Brand *Ungsocialistiska partiets organ, utkommer varje vecka i 8-sidigt format, alltid klart revolutionär socialistisk, innehållsrik och gedigen. Priset är för helt år kr. 4:50; för halvt år kr. 2:40; kvart. 1:25; lösnummer 10 öre.*

Det otroliga kan inträffa.

— Om den där utsvultne arbetaren skulle orka med att bestämma kursen i Finlandspolitiken, så skulle det bli — — —

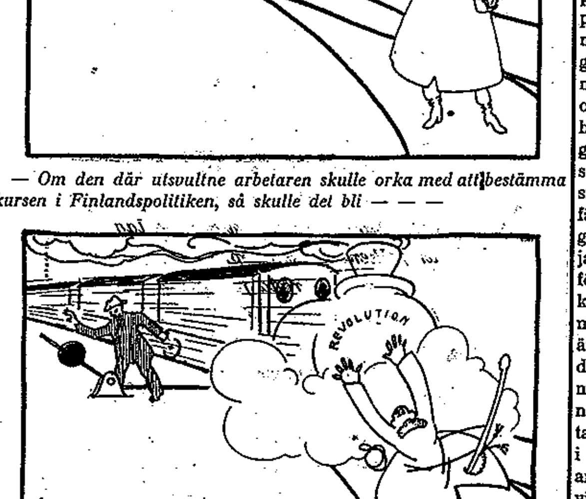

— — — en stor överraskning för mig.

VÄRLDSBRANDEN.

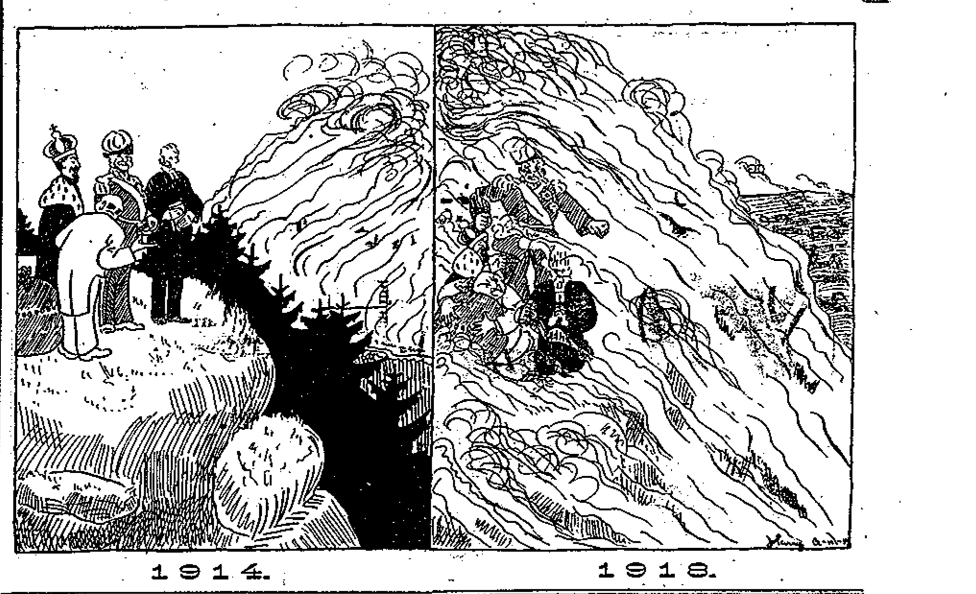

1914. 1918.

Europas undergång.

Proletariatet är dömt att föra en eländig tillvaro, bortom "kulturen"; dömt att träla i kung Grottes kvarn; dömt att mala ihop guldhögar åt rikemanskasten och slutligen dömt att offra sitt liv för främmande intressen, för bourgeoisins strid om guldklimpar, jordstycken och de ting som dväljas i och på dessa jordbitar: människor, hus, råmaterial, fabriker etc.

När *minst* 47 miljoner människor mördats, lemlästats, gjorts till idioter, dårar, krymplingar, vrak, spillror, då finner man detta vara: I) "ett led i guds världsordning"; II) "en strid för kultur, rätt, frihet, demokrati o. s. v., m. m. etc." (I detta fall kunna "höger"- och "vänster"pressen taga varandra i hand, ty den ena smider termerna-lögnerna på centralmakterna, den andra på ententen) III) En följd av "järnhårda utvecklingslagar".

Heliga humbug!

Proletariatet är råmaterialet. Liksom hästar, kanoner, kulor, granater, giftgaser o. s. v.

Nästa hela Europa göres till ett sjukhus, ett bårhus, där kistor stå i rader på miljoner, en kyrkogård där kors stå vid kors så långt ögat når, ett dårhus där de vansinniga rasa med fradgan om mungiporna. Hela världen genljuder av mödrars smärterop, tårar, ve, förbannelser och klagoskrik. I Europa finns ej *en* vrå av stillhet, av skönhet, av frihet. Allt slut! Förbi! Evigt förbi?

Några dussin eller hundra dussin djävlar kulturodjur i Europas stater dirigerar hela detta väldiga sorgespel. De korrumpera allt, pressen, människorna, med pengar, list, våld; de härska över allt.

Blodhavet stiger. Världen storknar av blod. Proletär mördar proletär. Eländet är obeskrivligt. Den bleka nödan bultar hårt på kojornas dörrar. Till himlen, där gud fader sitter och ler, stiger en jättekör av dödsoffers rosslingar, böner och eder.

Världens förnuft är vräkt åt sidan. Om det nu någonsin har funnits. Alla dragas med in i den virvlande hexdansen. Det betraktas som ett stort mod om någon vågar uttrycka en stilla undran om ej hela blodbadet är något mindre klokt. Pressen skänker mot lämpligt pris och mutor förstås världen ingående skildringar från "ärans fält", antalet "fallna" o. s. v. Och människorna, framförallt i de neutrala länderna, börja tycka bra om det realistiska skådespelet. Dansen går. Spelen upp ni spelemän! De röda fläckarna och fiolerna på Europas tiljor pryda förträffligt.

*

Men så mitt i detta väl sammanspelta spel av dem som ha gammal inrotad vana att spela hasard om miljoner andras liv ljuder plötsligt en besinningens röst som skär mitt igenom helveteslarmet.

Revolution!

Revolution mot krigseländet! Revolution mot de djävlar i mänskogestalt som släppt lös kriget. Revolution mot dem som vilja bruka proletariatet som råmaterial för sina smutsiga intressen. Revolution mot fattigdomen, eländet, lidandet, utsugningen, förtrycket. Revolution för fred, frihet, bröd och skönhet i världen!

Ah! Vad står på! De som njutit, spekulerat, tjänat grova pengar på proletärers mördande av proletärer sprungo som vansinniga upp från sina platser. "Huliganer", "banditer", "mördare", "tjuvar", "rånare", "brottslingar", "tukthusfångar". Smädeorden välldе fram i strida strömmar från deras läppar. Den ryska revolutionen skedde åtminstone på vederbörligt avstånd. Men de finska arbetarna ha ju den utsökta oförskämdheten att bo i ett land, som ligger tätt intill det kapitalistiska Sverges gränser.

Den finska resningen är bl. a. riktad mot ett utmanande godsägarvälde; mot en bourgeoisi som ville förvandla det "fria" Finland till en befäst kapitalistisk högborg; mot en bourgeoisi som levde herrens glada dagar, ockrade och jobbade, medan folket svalt, mot en fräck överklass, som sökte förbund med reaktionens Tyskland, då däremot arbetarklassen sympatiserade med det revolutionära Ryssland.

*

De som *trotts* vara arbetarklassen och revolutionens vänner sviker i dessa dagar. Finns det sanning i ordspråket: i nöden prövas vännen?

Men, det är icke "vänner" arbetarklassen är i behov av, utan män och kvinnor som äro *ett* med klassen.

Den strid vi nu bevittna början till är kampen mellan *reaktion* och *socialism*, *förtryck* och *frihet*. Den som inte förmår se det, är förskräckligt ytlig.

Frågan, den ödesavgörande frågan stiger fram: Skall reaktionen segra? "Vår" svenska regering vågar inte, hur gärna den än ville, öppet sända vapenhjälp för att krossa den finska revolutionen. Den vågar ej av fruktan för en arbetarresning här i landet. Må ej Sverges arbetarklass svika. *Ansvaret vilar tungt i dessa dagar på varje svensk arbetares skuldror.* Ansvaret mot socialismen — och den proletära solidariteten.

Skall reaktionen segra?

Svaret på denna fråga ges visserligen, åtminstone om man ser frågan i stort, utan att Sverges arbetare lägger sitt svärd i vågskålen. Men att därav dra den slutsatsen att det är likgiltigt *vilken* hållning det svenska proletariatet intager och *hur* klassen *handlar*, är naturligtvis fullständigt felaktigt. Till en början skulle Sverges arbetare kunna strypa till en av reaktionens ådror genom att neka exportera malm till Tyskland varav där tillverkas stora mängder vapen. Det gäller att troget hålla fast vid idealet. Trots överklassens vilda skrän, avfällingars hån och s. k. socialisters förräderi. Bourgeoisins svårigheter må vi utnyttja till att i enig kamp vinna fördelar åt proletariatet, som under krigsåren här i Sverge pressats ned under svältgränsen i *ekonomiskt* anseende och i *politiskt* hänseende smitts ännu fastare i den statliga tvångsjackan.

Till kamp!

*

Stora händelser stunda. Bolsjevikregeringen störtas måhända. Rysslands arme är upplöst. Folket vill ha fred och bröd. En militärdiktator bjuder med Tysklands hjälp fred och via Ukraina bröd. Vad då? Skall reaktionen segra.

Endast revolutionens utbredning till alla eller så många länder som möjligt skall kunna rädda proletariatets framtid!

Endast revolutionen kan rädda Europa från undergång!

C. J. Björklund.

Det sociala kriget.

Det sociala kriget har nu nått Sverges gränser. Inför den hotande röda faran börjar det skimra rött för ögonen på borgarna av både grå och röd färg. Alla samhällslögner mobiliseras. Borgarblaskorna drypa av smuts, från Aftonbladet till Social-Demokraten.

Aktivistklicken lever upp igen. Man vill i världskrigets elfte timma draga in Sverge i krigseländet. Vi skola komma våra finska "bröder" till hjälp, för att försvara "civilisationen och kulturen" samt "den på lagens grund

Hyresvärdens hjärtesuck: — Sicken en tusan jäkel! — Inga möbler — ingenting att ta — och så har det satans svinet gått och hängt sig — fast han var skyldig för sista kvartalet!

byggda ordningen".

Här gäller det för arbetarklassen att samlas mot den anstormande reaktionen, att vara beredda att med *handling* slå ned den kapitalistiska aktivismen.

Vilja borgarna släppa krigets furier lösa, äro vi då färdiga att svara med det enda som begrips: det sociala kriget!?

Vad är det som sker i Finland och Ryssland? Är det icke arbetarklassen i förening med utsugna bönder som tagit makten i sina händer. Därmed sättande punkt för den borgerliga regimen. Revolutionen gör slut på den "lagliga ordningen". Därför att den lagliga ordningen är lika med det grövsta våldförande av arbetarklassens och bondeklassens mest elementära mänskliga rättigheter. Arbetarnas väpnade resning i Finland gäller kapitalismens störtande och arbetarnas *ekonomiska frigörelse.*

Revolutioner äro smittosamma. De äro farliga exempel. Detta inse också aktivisterna. Så här skriver Aftonbladet: "Även den nuvarande regeringen torde lika väl som vi inse, att det för Sverge är fördelaktigare om bolsjevismen kan nedkämpas på finsk jord, än om man nödgas söka slå ned den där hemma, sedan den segrat i grannlandet."

Det är där skon klämmer. Man är rädd om de egna kära penningpåsarna. Men skola Sverges arbetare finna sig i att vara behjälpliga i ett krig mot de finska arbetarna. Förvisso icke! Vilja borgarna kasta oss mot våra klassbröder, då ha de allt bedömt situationen felaktigt. De finska och ryska revolutionärernas kamp, är också vår kamp. När borgarna vilja förlägga klasskriget till finsk jord, då få de allt räkna med att det tvingas fram på *svensk* mark.

Sådant är läget.

Men högersocialdemokraterna, som inte vilja förstå revolutionens nödvändighet, parlamentariskt starrblinda som de äro, jollra som norska Socialdemokraten om att borgare och arbetare i Finland äro "bröder". Snyggt broderskap! Utsugarna, förtryckarna och de utsugna och förtryckta äro "bröder". Det är den socialdemokratiska "klasskampen" i sin prydno. Det är hög tid att arbetarna göra sig kvitt de politiska lycksökarna.

Socialdemokratin på sitt nuvarande stadium är reaktionär och frihetsfientlig, den står i strid *mot* socialismen och *för* kapitalismen. Se t. ex. manifestet från socialdemokratiskapartistyrelsens verkställande utskott till "Sverges arbetande folk!" Efter ett fördömande av revolutionen uttalar man en förhoppning, att finska folket "visar sin livsduglighet genom att återupprätta av alla erkända lagliga förhållanden".

Lagliga förhållanden! Vad skulle det betyda för Finlands arbetare? Jo, att kapitalisterna och junkrarna få den politiska och ekonomiska makten. Det betyder svält för hundratusentals arbetare. Ett återupprättande och legaliserande av arbetskraftens utplundring. Detta kallas inte att man "komprometterar socialismen"? Socialdemokraterna vilja medla och på så sätt förfuska hela revolutionen.

Men är någon medling tänkbar mellan Mannerheim och de röda? Mannerheim vill ju hänga arbetarledarna och göra arbetarklassen till en pariasklass. Nej här gives ingenting annat än "antingen eller". Arbetarklassen måste föra sin kamp till ett segerrikt slut.

Hj. Branting har talat. Måndagen den 11 februari d. å. i Auditorium. Branting har åldrats liksom hans åsikter föråldrats. Det låder en betydlig skröplighet vid bådadera. Han menar att revolutionerna äro ett återfall till "1830- och 1840-talet. Sedan dess har världen passerat den allmänna rösträttens tidevarv. Rösträtten möttes av äldre socialister till en början med misstro. Vi ha kommit till vår nuvarande utveckling tack vare Marx och den tyska socialdemokratins första storartade uppsving just med röstsedeln som vapen".

Ja den Marx, med honom kan man bevisa allting — med Marx kan man bevisa att Hj. Branting är en social kretin, så det är väl i alla fall lite olämpligt att blanda in Marx i det sammanhanget.

Det andra argumentet — den tyska socialdemokratin — så är det väl närmast att utmana löjet och föraktet.

Den tyska socialdemokratin och dess mångomtalade röstsedlar, de kunna lämpligen ses mot världskrigets bakgrund. Den tyska socialdemokratin — man tänker närmast på det skövlade Belgien och norra Frankrike vridande sig under den tyska järnhälen, understödd av den tyska socialdemokratin och dess röstsedlar.

Dessa förbannade röstsedlar som göra tyskarna till de mest tyranniserade kadaver som finnas.

Branting låter oss välja mellan den *tyska* och *ryska* metoden. Han förordar den tyska, men han ger sig därmed själv ett ordentligt slag på käften. Den tyska med röstsedeln visar oss en till tänderna beväpnad arbetarklass i strid för det tyska *kejsarriket* mot proletärerna i entent- och revolutionsländerna. De tyska arbetarna låta massakrera sig i miljontal för den borgerliga regimen, för "den lagliga ordningen". Men att slåss för sina egna intressen därtill sakna de både mod och organisation. Därför att allt koncentrerats i röstsedeln och den värnar reaktionens välde.

Häremot står den *ryska* metoden. En energisk minoritet har organiserat arbetarna och bönderna i vapenrocken såväl som i arbetarblusen till kamp mot kapitalisterna och imperialisterna för folkfreden och för arbetarklassens frigörelse. De ha icke tagit röstsedeln, som vapen för att bli kanonmat för kapitalistiska intressen, som de tyska arbetarna (och de franska, engelska och italienska tvingade av tyskarnas förräderi mot arbetarinternationalismen) utan de ha valt revolutionen som vapen.

Alla skäl tala *mot* röstsedeln. Och alla *för* revolutionen.

Parlamentarismen är icke endast antikverad, som Trotski säger. Parlamentarismen är helt simpelt förräderi mot arbetarklassens vitalaste intressen.

Skulle revolutionen lämna plats åt parlamentarismen, som Branting vill. Vad bleve följden? Jo, att revolutionen förfuskades. Borgarna skulle gälla som "likvärdiga medborgare", och följaktligen strypa arbetarklassens ekonomiska frigörelse.

Det är alltså ofrånkomligt att den som i dag är parlamentarist måste med eller mot sin vilja arbeta reaktionen i händerna.

Till sist måste vi säga något om Brantings tankar om upproret: "Att göra uppror mot folkopinionens majoritet, att vädja till vapnen i ett fall som detta är ett politiskt felgrepp av svåraste slag."

När Branting talar om "folkopinionens majoritet", vad har han för fakta att komma med? Tidningarnas hetskampanj får väl icke räknas som "folkopinionens majoritet"? Och lantdagens knappa borgerliga majoritet är väl icke synonym med "folkopinionens majoritet", eller det borgerliga Finlands protester mot upproret. Fakta, hr Branting, fram med siffrorna! Nej, det är ingenting annat än demagogi och bluff. Allt talar för att "folkopinionens majoritet" står på de rödas sida. Och då är det nonsens att tala om "felgrepp".

Säkert är i varje fall, att arbetarklassens kamp i såväl Ryssland som Finland väcka känslor av sympati hos de svenska arbetarna.

Dårarna må bygga dammar av is mot den frambrusande revolutionära vårfloden, med sin väldiga kraft sköljer den bort alla hinder!

G. M.

Guds hus och Folkets.

Det var i den svarta tiden, dess bättre längesedan gången, då drängar och statare plöjde och sådde och under svett och brådska räddade den mogna säden in i ladorna undan ovä der, medan storbönder och patroner skördade under det de satto i allt mak inom hus och i stallbröders sällskap fördrevo tiden vid kort och glas, och det var på den tiden, då en fåtalsklass av de mångas fattigdom och möda byggde upp åt sig en sorts brottslig idealtillvaro av lättja och rikedom.

Det var alltså en förbannad tid den, vartill min tanke lockar pennan med sig från det allas nog, som nu är den stora samfundsprincipen på jorden.

I många hundra år hade det icke funnits några allmänna samlingslokaler utan en sorts stora välvda stenkistor med ett högt torn i ena ändan, som kallades kyrkor eller gudshus, och som överklassen byggt, för att kunna hålla tummen på ögat på underklassen också den dag i veckan, då slavpiskan sattes i vrån och det lossades en smula på trälbojorna, och i många hundra år hade underklassen kammat håret och borstat skorna om söndagsmorgnarna och lydigt gått i kyrkan och andäktigt lyssnat på timslånga utläggningar av dess egen uselhet och herrarnas förträfflighet utan att få andliga uppkastningar eller tänka på, att det kunde vara annorlunda. Man var helt enkelt så van vid att höra lögnen förkunnas, att man glömde, att den var lögn och tog den för sanning.

Men småningom började det blåsa friare vindar på jorden, de gamla lögnerna hade länsplockat alla gamla fikonträd på löv och kunde icke längre finna något att skyla sin nakenhet med, och underklassen började räta på sina slavkrökta ryggar och minnas sin egenskap av männi skor, och därmed var också kyrkornas glanstid all, och den svartklädde söndagspratoren fick ösa ut sitt svavel och jonglera med sina tio bud för mestadels tomma bänkar.

Underklassen drog en suck av lättnad och spottade var gång den gick förbi det »heliga» huset, där den själv och dess fäder själsligt snöpts, men när det första befrielseruset dunstat bort, började underklassen känna sig så underligt hemlös.

Man hade icke längre någonstans att gå om söndagarna, ingenstans att samlas, och att sitta hemma i hyrkyffet eller vanka utomhus blev för trist i längden. Underklassen började spotta mindre demonstrativt åt gudshusen, men att gå tillbaka dit föll den dock icke in, fastän vanan drog i benen.

Å fan, man hade väl blivit medveten om sitt människovärde!

Men bristen på samlingsplatser måste fyllas, om icke de nya friska vindarna helt skulle mojna igen, och så började man bygga lokaler, som kallades Folkets hus, på allt flera platser.

Det var en god idé. Folkets hus, där folket skulle samlas kring sina ideal, sina mål, sin kamp — de husen skulle vara ljushärdar, varifrån det nytända sanningsljuset spred sig allt vidare i de stora trälskarorna, och de skulle vara arsenaler, där underklassen hämtade vapen för sin stora och nyss började frihetsstrid.

De skulle vara det och voro det i början. Underklassen tågade mangrannt till sina egna hus, och från talarstolarna flammade hänförelsen och åskade de förtrycktas hat mot förtrycket, det kom liv och kraft i slöa blickar och hjärnor, och över det hela låg en stämning av målmedvetet och segervisst framåt.

Det var vårtid på jorden och morgonrodnad, natten samlade flyende samman sina svarta skaror till evig reträtt, och dagen förde an sina skaror.

Folket tiggde icke längre hus åt sin själ av överklassguden; folket gick hemvant omkring i sitt eget hus.

Överklassen bävade men böjde sig så nära varandra, som magarna tillläto, och viskade: »Lugna dig, bror, det där går nog över!»

Och det gick över, dess värre.

Entusiasmen svalnade så småningom, sedan många av folkets ledare låtit köpa sig till förrädare för ett mandat, en titel, och splitet stal småningom bort alla vapen ur Folkets-hus-arsenalerna. Den stora idén trampades ner under meningslösa gatupromenader, som kallades demonstrationer, och det såg ut, som om dagningen skulle vändas i natt igen.

Men man gick ändå i Folkets hus, av vana, därför att det skulle så vara, alldeles som man förr gick i kyrkan, och då folket icke längre samlades för att öva sig till sin befrielsestrid, måste man finna på något annat att fylla tiden med, och så blevo Folkets husen småningom blott danslokaler, som tjänade förslöelsen och överklassen mest lika mycket, som de ännu kvarstående stenkistorna gjort.

Vid denna tid rådde det en gång en särskilt svår nöd på jorden, orsakad av historiens största maskinella mördande. Underklassen svalt och utplundrades med dittills oanad hänsynslöshet, men icke ens detta kunde samla underklassen till självförsvar och på nytt låta åskan dåna från talarstolarna.

Hungern blåste bom för hungern, som dansade, söndag efter söndag.

Eric Ericson.

TILL LÖFTETS LAND.

Rymmaren.

En berättelse om huruledes militarismen upplöses.

Efter att i flera veckor ha irrat omkring som en ostadig flykting, mest till fots vandrande genom glest bebyggda trakter av sitt älskade fosterland, beslöt sig nr 246 för att återvända till den militära uppfostringsanstalten. Han visste att strängt straff väntade honom, men efter dessa spännande veckors själsstrider och jagande, kände han sig alldeles uppgiven och likgiltig för hur det numera skulle gå för honom. Huvudsaken att han snart fick lugn och ro, mat och husrum och slapp att tänka. Han nästan längtade tillbaka till den militära fångenskapen.

Men det var dock med dröjande steg som han efter återkomsten till garnisonsorten, gick uppåt vägen till kasärnen. Och han genomilades av obehagliga rysningar vid åsynen av kanslihuset, där domherrarna väntade, och vid åsynen av de arma djuren, som å kasärngården kommenderades fram och åter — fram och åter, som om de varit utan egen vilja. Han var således nu på väg in för att bli ett likadant viljelöst kadaver. Han var tvungen att stanna en stund utanför ingången, för att utkämpa en sista hård dust med sin stolthet, sitt frihetsbegär, som ville driva honom att vända bort därifrån — bort, långt bort — världen var ju så stor. Men, hur stor den än var — den var dock begränsad, åtminstone för folk från "frihetens stamort", det hade han blivit varse när han försökt stanna i grannlandet. Han hade smidigt och lätt blivit av en detektiv "hjälpt" ombord och över till "sitt land" igen. Det var nämligen en gren av det skandinaviska samarbetet. Ja, världen var stor, och i ett samhälle där konkurrensen sades vara fri, skulle det väl ha varit fritt för honom och för vem som hälst att begiva sig vart som hälst. Men han hade funnit sig vara ganska instängd inom landets gränser, liksom ett menageridjur i sin bur. När allt kom omkring, var det kanske bäst att han gick in i detta nordiska etablissemang, även om det var som att träda in i Dantes helvete, och även här kunde tillämpas valspråket: "I som här inträden, låten hoppet fara".

Som när de arma djuren av brutala oxföсare drivas till slaktbänken, så drevs han nu av något osynligt men lika oemotståndligt pådrivande obehagligt tvång att gå in genom järngrinden, uppför de få breda trappstegen till vakten, som hejdade honom.

— Vad vill han?

— Jag skall gå in och anmäla mig.

— Vadtill?

— Hm. Jo — jag har varit borta ett tag.

— Jaaså. — Vakten log. — På det viset. Men vad är du för en idiot, som kommer tillbaks då?

— Jag är en idiot.

— Men det ser du inte ut för.

— Skenet bedrager. Jag har varit klokare. Men nu är jag förbi, jag är inte normal längre, är trött, dödstrött, behöver vila, slöa, sova. Åh, det ska bli skönt!

— Hur länge har du varit borta?

— 3 veckor.

— Det var skarpt. Och ingen gång åkt fast.

— Nej.

— Bra! Men tyst, nu kommer daglöjtnanten. — Gå trappan upp till andra våningen och sen till vänster, rakt in, har han kansliet.

— Tack.

Det var tunga steg uppför trappan och tung var dörren att dra upp, men väl inkommen stramade han upp sig inför officerarnes skarpa mönstrande blickar.

— Här är jag.

— Vad vill ni.

— Anmäla min återkomst.

— Har ni haft tjänstledighet?

— Ja. — Han måste le.

— Hur länge?

— 3 veckor.

— Vilket kompani?

— Andra.

— Nummer?

— 246.

— Namn.

— Vet jag inte.

— Vet ni inte vad ni heter?

— Nej, jag är nog inte normal. Jag är sjuk.

Jaså. Ja, egentligen skall ni anmäla er på kompaniexpeditionen. Gå dit upp. Men skynda er innan man stänger där.

Han gick långsamt upp till kompaniexpeditionen, där han mottogs med mörka blickar av fanjunkaren, som dock utan ett förebrående ord gav honom sängkläder och övrig lump och endast i förbigående antydde vad som kunde väntas dagen efter.

Dagen efter blev 246 inkallad till kaptenen. Det blev ett skarpt korsförhör, med snärjande frågor, rytande uppmaningar, lömska anspelningar, genomborrande blickar, falskt smekande smicker, allt som medel till att locka ur rymmaren var han varit och hans egentliga avsikter. Men rymmaren besvarade det mesta med en envis tystnad, som retade kaptenen till den grad, att han slutligen hoppade upp från skrivbordet bland alla papperen och röt, med näven under syndarens näsa, att han skulle svara. Men han teg.

I flera dagar fortsatte dessa förhör med samma dåliga resultat.

Så blev det krigsrätt. Vid denne tjänstgjorde en civil auditör, ty något sken av opartisk rättvisa skulle det ju vara även vid en militär domstol. Men denne civile lymmel visade sig med sina förhörsmetoder vara mera militaristisk än de militära bisittarne. Dessa voro plikttrogna och säkerligen beredda att handla enligt krigslagarna. Men auditören nöjde sig icke därmed. Han började med ett längre förhör om rymmarens levnadshistoria och försökte flera gånger genom tvetydig framställning av frågor få svaranden beslagen med tvetalan. Denne var dock på sin vakt och i stället fick auditören av en kapten en uppmaning att litet mera hålla sig till saken. Auditören rodnade över tillrättavisningen men blev sedan mera opartisk i förhöret, om han än ibland, när han trodde sig kunna göra det obemärkt, gjorde sina försåtliga utfall mot svaranden, vilken dock parerade med glans. Det kunde också förmärkas gillande blickar från en del militära bisittare, som hatade falskhet och dumhet mer än en ärlig personlig mening, trots att de voro militärer. Men därför blevo de förvånade, när rymmaren på frågan varför han rymde, gav till svar:

— Jag var inte normal.

Auditören spärrade upp ögonen och såg ut som en förvånad kalv. Och frågade:

— Har ni läkarebetyg på det?

— Nej. Det finns nog ingen läkare som godkänner min sjukdom.

— Påhitt alltså.

— Nej. Men det finns saker som inte vem som hälst kan förstå.

— Prata inga dumheter! Fram med sanningen bara.

— Jag har sagt sanningen.

— Ni var således inte normal.

— Nej. Inte nu heller.

— Såå? Annars låter det som om ni väl visste vad ni svarar.

— Jag hemställer att rättegången ej förlänges i onödan.

En kapten understödde svarandens hemställan.

Auditören bet sig i läppen, men forcerade nu allt vad han kunde. Lagens föreskrift, om prästuppgifters inhämtande före dom, överhoppades. Efter en kort överläggning meddelades domen: 8 "gröna".

Den dömde mottog domen med lugn. Den betydde för honom 8 dagars lugn och ro, i skymning till på köpet. Fri från exercis, kommenderingar och en vidrig kamratanda i osunda logement. Nu fick han ensamt rum, utan sängkläder visserligen, men det varma trägolvet var dock bättre än snödrivorna där han sovit flera nätter. Sålunda fick han genom jämförelser den mörka arresten att vara en angenäm fristad mot de osäkra tillhåll han haft under rymmareveckorna.

I verkligheten blev det icke fullt så angenämt för honom därinne i det mörka hålet, ty att sitta i mörkret och äta sill och potatis med sked och sedan med samma sked sleva i sig vällingen, det var mindre angenämt. Dagarna blevo också ganska långa därinne, isynnerhet efter sedan väbeln hade rutit till honom att han inte fick föra oljud. Han hade sjungit. Det var heller inte precis så angenämt, att om morgnarna själv få bära ut och tömma nattkärlet, liksom det inte heller blev någon angenäm doft varken natt eller dag inne i cellen, då alla hål voro väl tilltäppta för att utestänga ljuset.

Men de mörka dagarna gingo och han blev åter "fri". Sedan fick han en lindrig kommendering som handräckning och extra skrivbiträde och såg då många hemligstämplade handlingar ligga tämligen vårdslöst kringströdda öppet på borden. Hans vakna öga såg också mycket annat som tycktes undgå de flesta andra menige man. Han såg mycket smussel med kronans varor och han förstod att officerare bodde ganska flott trots låga löner. Kronan betalade i alla fall. Det slösades mycket med arméns medel och han förstod hur alla millionerna kunde bokstavligen rinna bort. Hans hat mot militarismen blev därefter icke mindre än förut, men nu ångrade han icke längre att han återvänt, ty vad han fått se och lärt var värt straffet. Han önskade blott att alla de andra, kamraterna i vapenrocken, haft sina ögon öppnade och reflekterat över allt vad de sett och hört. Men i stället gingo de flesta av dem slös, och endast tänkande på nästa mål mat, och hur de skulle få ihop till kaffe på markis.

Det enda sätt varpå de orkade ge uttryck åt sitt missnöje, var genom att rita på avträdesväggarna: "Endast 100 dagar kvar i detta helvete", o. s. v. De erkände, att det var ett helvete, men de togo ändå avstånd från aktiva antimilitarister. Han ville förakta dem, men vid närmare eftertanke nöjde han sig med att beklaga dem. De voro ju såsom får utan herde. Slaktfår. De skulle klippas och putsas och ansas och så när de blivit färdiga, skulle de eventuellt skickas till en utländsk krigsfront, men troligen till strid mot den inre fienden, mot upproriska klassbröder.

Han gjorde emellertid vad han kunde för att göra om tänkesättet hos dem han kom i beröring med. Genom sin sysselsättning kom han mycket tillsammans med underbefäl och i stället för att skälla på dem för att de tagit värvning, gjorde han dem oskyldiga frågor hur de trivdes m. m., och fick dem så småningom att öppna sina hjärtan, så de talade om sin bondånger, sitt självförakt. Och de sade alltid till slut att de bara längtade efter befrielsens dag och att de skulle varna så många de träffade från att ta värvning.

Så gick han där hela vintern och lirkade med de granna gossarna och förstörde vad befälet byggt upp. Som ormen i paradiset slingrade han sig emellan grupperna, talade sällan, men spred överallt olydnadens anda. Det blev en sorts oro i logementen, det var som om befälhavarna förlorat all makt. Och 246 gick omkring och hade roligt.

Men den som ej hade roligt, var kompanichefen. Han fick många stickord av kolleger och även andra påminnelser om den dåliga disciplinen på sitt kompani. Det värsta var, att han inte kunde begripa hur det egentligen var fatt. Han kunde ej utfundera det ondas rot. Den där 246 kunde det ej vara, ty om honom hade han fått endast goda vitsord, sedan rymningsdagarna förgått. Och någon annan känd antimilitarist fanns ej på kompaniet. Det måste vara tidsandan. Men den borde väl då också angripit de andra kompanierna. Det förstås. Men — (ett stolt leende upplyste kaptenens annars så bistra drag) kanske hans pojkar voro mera intelligenta, tänkande unge män, hm — nej, detta barkade rakt åt helvete, här satt han och grubblade och ledes omedvetet in på en farlig tankegång. Anamma! Det fattades bara att det vore sannt att han hade att dras med särskilt intelligent folk. Nej, lagom förståndiga fän var bäst. Men den där oron. Bah! Den var blott tillfällig. Den skulle snart gå över.

Men oron var icke tillfällig. Den blev värre. Dess verkningar spårades i särdeles hög grad påföljande höst, då en massa korpraler, som tjänat ut, icke kunde förmås att taga om på nytt och därtill avrådde en hel del ynglingar, som genom dem förfrågat sig av expeditionen för att ta värvning.

Långt efter sedan vår rymmare lämnat det militära eländet hade han tillfälle att observera efterdyningar av den oro han en gång lyckats sätta i förut ostörda sinnen. Det gladde honom och gav honom en stärkt förhoppning att om alla antimilitarister blott gjorde vad de kunde med lämpliga medel för att undergräva militarismen, skulle de också snart få skåda betydelsefulla verkningar av det gemensamma arbetet. Det kunde ju ofta se ut som om allt antimilitaristiskt arbete vore lönlöst, det syntes ofta så hopplöst, därför att man begärde ögonblickliga resultat. Men det var icke hopplöst arbete, det skulle bära frukt och ju mera intensivt agitationen bedrevs, desto förr skulle den militära byggnaden sammanstörta och mänskligheten befrias från denna lysande förbannelse.

Freddy.

2:dra upplagan av "Den röda boken"

över de krigförande ländernas krigspolitik

av den ryske anarkisten Alexander Gè

utkommer om några dagar. 1:sta upplagan 5,000 ex. slutsåld på 4 veckor. Broschyren prydes med en kraftig omslagsteckning och kostar endast 25 öre. Rekvirera omgående denna lättsålda broschyr! Sprid densamma massvis! Kommissionärer erhålla 30 proc. rabatt då ordern uppgår till 5 kronor netto.

Tillskriv BRAND, Stockholm 4.

Medlen och metoderna för proletariatets frigörelse, kan du förskaffa dig genom att öka ditt socialistiska vetande!

Välj därför ut och rekvirera från Ungsoc. partiets förlag:

PETER KRAPOTKIN:
Erövringen av brödet häftad 1.—. inb. 2.—.
En upprorsmans ord 2 Delar 1.50. inb. 2:50.
Anarkism och kommunism 25 öre.
En Anarkists Minnen, häft. 2:—.
Staten och dess historiska gärning, pris 60 öre.

G. H:son HOLMBERG:
Syndikalismen, dess väsen, teori och taktik, häft. 1.20; inb. 2.—.
Lag och rätt just nu 40 öre.
Makt och rätt, pris 40 öre.

ENRICO MALATESTA:
Några ord till alla jordens arbetare 15 öre.

ALBERT JENSEN:
På andra sidan barrikaden häft. 0.50; inb. 1.25.
Ungsocialism—Socialdem. Pris 25 öre.

C. J. BJÖRKLUND:
Det hungrande Sverge. Pris 50 öre.

GUSTAV SJÖSTRÖM:
Ungsocialistiska stämningsbilder. 30 öre.

WILLIAM MORRIS:
Arbetet o. socialismen 35 öre

HINKE BERGEGREN:
Ungsocialismen. Jubileumsskrift, häft. 1 kr. Inb. 2:25.
En stad i eld och blod, skildringar från fransk-tyska kriget och Kommunen häft. 1.—; inb. 2.—.
Allarm! 25 öre.
Sjätte budets lagstiftning 25 öre.
Försvarsdillet och arbetarklassen 25 öre.
Kärlek utan barn, 26—35:e tusendet 25 öre.
Rusets fånge, skådespel i 1 akt 25 öre.

PIERRE RAMUS:
Syndikalism och anarkism 25 öre.
För hem och härd. Skådespel i 4 akt. 50 öre. Inb. 1 kr.

HEDENVIND-ERIKSSON:
Branden 1.—; inb. 2.—.

HUBERT LAGARDELLE:
Syndikalism och socialism 30 öre.

FRANS SEVERIN:
Statskyrka eller frikyrka? En antireligiös skrift. 30 öre.

EVA ALEXANDERS:
Ur djupet, berättelsesamling häft. 75 öre; inb. 1.75.
Frihetssångernas bok, 2:a samlingen 0.50; inb. 1.—.

Rekvirera KATALOG och försäljningsvillkor!

Sprid våra böcker, broschyrer och agitationskrifter, och för på så sätt våra idéer ut bland arbetarna! Tillskriv

BRAND, Ölandsgatan 48, Stockholm.

Oscar Malmborgs Boktryckeri, Stockholm 1918.